

**Tematski sastanak Mreže pravobranitelja za djecu Jugoistočne Europe (CRONSEE)
„Uloga pravobranitelja u zaštiti djece izbjeglica i djece migranata“
održan 14. i 15. prosinca 2016. u Skopju**

Sudionici ovog tematskog sastanka, predstavnici pravobranitelja iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Hrvatske, Kosova, Makedonije, Rumunjske, Republike Srpske, Slovenije i Srbije te članice Mreže pravobranitelja za djecu Jugoistočne Europe (*Children's Rights Ombudspersons' Network in South and Eastern Europe* — CRONSEE), donijeli su sljedeće zaključke:

1. Pravobranitelji za djecu nastaviti će štiti prava djece u regiji i u vezi s time redovito razmjenjivati informacije, iskustva i najbolje prakse kako bi koordinirali aktivnosti te pridonijeli djelotvornijoj zaštiti djece izbjeglica i djece migranata. U tom kontekstu treba raditi na usklađivanju pravnih postupaka koji se odnose na djecu izbjeglice i djecu migrante, uključujući i standardne operativne postupke/postupke koji se tiču maloljetnika bez pratnje ili maloljetnika odvojenih od roditelja.
2. Pravobranitelji za djecu nastaviti će proaktivno pratiti situaciju djece izbjeglica i djece migranata, posvećujući posebnu pozornost djeci bez pratnje i djeci odvojenoj od roditelja koja prolaze kroz zemlju ili su smještena u prihvatnim centrima u zemlji.
3. Nastavit će djelovati bez odgađanja u slučaju bilo kakve sumnje u ugrožavanje prava djece, u skladu sa svojim ovlastima, posjećivat će prihvatne centre za migrante/izbjeglice i neslužbena skloništa i izvještavat će nadležna tijela o svim pitanjima koja se odnose na zaštitu potrebnu djeci.
4. U svakoj državi članici pravobranitelj će nastaviti promicati prava djece izbjeglica i djece migranata, zalažući se za to da se ona prije svega smatraju djecom i da stoga uživaju sva prava koja im jamči Konvencija o pravima djeteta. U vezi s time, obavještavat će javnost o svim slučajevima povrede prava djece izbjeglica i djece migranata, uključujući i slučajeve kad su ta djeca u životnoj opasnosti, uvjetima u prihvatnim centrima, sustavnom uskraćivanju pristupa međunarodnoj zaštiti te drugim takvim diskriminirajućim i ksenofobnim praksama.
5. U skladu sa svojim ovlastima, pravobranitelji za djecu i nadalje će ulagati napore da poboljšaju procedure identifikacije i procjene dobi, uključujući i identifikaciju

žrtava zlostavljanja, nasilja ili iskorištavanja, te da osposobe osoblje koje radi s djecom izbjeglicama i djecom migrantima.

6. Pravobranitelji za djecu preporučuju državi članici da osigura da se u svim aktivnostima koje se odnose na tu djecu ponajprije vodi računa o najboljem interesu djeteta i, u vezi s time, poboljša procedure imenovanja skrbnika kako bi se najbolji interesi djeteta doista ostvarili.
7. Pravobranitelji za djecu preporučuju državi članici da stvori odgovarajuće uvjete za djecu u prihvatilištima, koji će biti u skladu sa smjernicama UN-a o alternativnim oblicima skrbi o djeci, naglašavajući pritom da su zatvoreni prihvatni centri u suprotnosti s najboljim interesima djece i da im štete.
8. Pravobranitelji za djecu preporučuju državi članici da omogući pristup obrazovanju i poboljšanoj institucionalnoj potpori, posvećujući posebnu pozornost mentalnom zdravlju djece u pokretu ili djece u prihvatnom centru u skladu s njihovom dobi i poduzme mjere kako bi se osiguralo odgovarajuće terapijsko savjetovanje za njihove obitelji.
9. Pravobranitelji za djecu preporučuju državi članici da osigura zaštitu jedinstva obitelji i ponovno okupljanje obitelji funkcionalnim procedurama i odgovarajućim financijskim sredstvima koja će omogućiti funkcionalnost.
10. Pravobranitelji za djecu ulagat će napore da se poštuje načelo sudjelovanja djece, poticati da se djecu u prihvatu konzultira u vezi sa svim pitanjima koja ih se tiču te da se poštuje njihovo pravo na privatnost.
11. Pravobranitelji za djecu preporučuju državi članici da omogući djeci da imaju pristup svim potrebnim informacijama na jeziku koji ona razumiju kako bi se spriječile nesreće i rizično ponašanje te poboljšalo njihovo mentalno zdravlje;
12. Pravobranitelji za djecu preporučuju državi članici da pokrene širu raspravu o prekograničnom praćenju osoba, potrazi za obiteljima i njihovom ponovnom okupljanju.
13. Pravobranitelji za djecu preporučuju državi članici da uspostavi bazu podataka o djeci izbjeglicama i djeci migrantima, njihovom spolu, državljanstvu i dobi, uključujući i djecu bez pratnje te djecu odvojenu od roditelja.
14. Pravobranitelji za djecu preporučuju državi članici da poboljša koordinaciju svih dionika koji se bave djecom izbjeglicama i djecom migrantima.
15. Pravobranitelji za djecu preporučuju državi članici da pripremi plan pripravnosti za slučaj novog priljeva izbjeglica i migranata.